

Koldalsfossen kraftverk (SUS)
v/Bjørg Mette Holmefjord Antonsen

Norges Vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
Majorstua
0301 Oslo

Eikelandssosen, 9.9.2014

Kommentarer til høringsuttalelser Koldalsfossen kraftverk.

Søker har valgt ikke å kommentere subjektive uttalelser som for eksempel går på estetisk verdi av fossen. Vi har prøvd å kommentere der vi kan klargjøre uklarheter eller oppklare misforståelser.

Ser at flere av høringsvarene antyder at Koldalsfossen kraftverk (SUS) består utelukkende av AS Bolaks. Dette medfører ikke riktighet, da 4 grunneier på nordsiden av elven også er med i Koldalsfossen kraftverk (SUS). Søker er i dialog med aktuelle grunneiere på sørsiden om en omforent løsning. AS Bolaks v/ Bjørg Mette Holmefjord Antonsen er i søknaden oppgitt i egenskap av kontaktperson.

Fusa Kommune skriver: "Fusa kommune går imot at i denne omgang vert gjeve konsesjon for Koldalsfossen kraftverk.

Den sentrale plasseringa i kommunesenteret, miljøverdiane og omsynet til dei ulike brukarinteressene i denne saka gjer at ein bør avventa kva status området får i ny arealdel til kommuneplanen som er under arbeid".

Konsesjonsbehandling av kraftverk med denne størrelsen utføres av NVE. Det er mange søknader som står i kø for å behandles, og en saksbehandlingstid på opptil 6 år er vanlig. Hvis Koldalsfossen kraftverk sin søknad skal avvises på grunn av manglende kommunale planverk, så vil ikke kraftverket nå oppstarttidspunktet for å være med på insentivordningen, el-sertifikater. Hvis kommunen er positiv til en slik satsing, så må det signaliseres nå.

Hordaland fylkeskommune skriver: "Elvelaupet med fuktig lokalklima og fossen sjølve er vesentlege for raudlistearten flommose og dei allereie innskrenka habitata fossesprøytsone og bekkekløft."

Setningen kan tolkes som at man har forstått det slik sjølve fossen er viktig for rødlistearten "Flommose". Vi vil derfor presisere at denne arten er ikke funnet i området ved fossen, men i området nedenfor inntaket.

Når det gjelder planlagt minstevannføring, så er denne forslått lik alminnelig lavvannføring (120 l/s). I følge biologisk mangfoldsrapport er dette sammen med retningen man slipper minstevannføringen, nok til at konsekvensen reduseres vesentlig for rødlisteartar. I et tørt år (1987) er målt vannføring i elven lavere enn planlagt minstevannføring i 25 dager. Vannføringen er helt ned i 30 l/s. Det er riktig at det ikke er dokumentert hvilke vannstand de forskjellige delene av elvestrekningen vil ha ved en vannføring på 120 l/s. Konsekvensvurderingen er gjort ut fra vannmengde, og ikke vannstand.

I fylkeskommunen sin vurdering blir fråføring av vannføring vurdert til høy konfliktsgrad og sumverknader både for landskap og biologisk mangfold. Søker tar til etterretning at det er noe

usikkerhet rundt virkningen av avbøtende tiltak. Vi har allikevel tiltro til at de vurderingene som er gjort av Rådgivende Biologer AS i denne saken er fagteknisk holdbare.

Fylkesmannen i Hordaland presiserer at negative konsekvenser er særlig knyttet til mindre vannføring i elven og fossen, som er et sentralt og synlig landskapselement i Eikelandsosen. Det uttales at Fylkesmannen ikke har grunnlag for å frarå tiltaket ut fra virkninger på biologisk mangfold. Søker sier seg fornøyd med at Fylkesmannen i Hordaland deler søker sitt syn i denne saken.

Eikelandsosen Småbåtlag spør om mindre vannføring vil føre til mer sedimenter (og oftere mudring) i elveutløpet. Ovenfor Coanda inntaket vil vannet ha lavere hastighet enn før utbygging, slik at sedimenter synker til bunns. I tillegg vil noe sedimenter kunne legge seg i inntakskum. Disse sedimentene vil fjernes ved vedlikehold, og vil ikke bli ført nedover elveløpet. Ut fra dette skal i utgangspunktet sedimentering ved elveutløp reduseres noe.

Naturvernforbundet i Hordaland oppgir at tiltaket vil føre til 95 % redusert vannføring og at det vil bli minstevannføring eller mindre i 5 måneder av året. Her må det foreligge noen misforståelser. I et middels år vil tiltaket redusere vannføringen med 70 %. Når det oppgis i søknaden at det er 150 dager med vannføring mindre enn minste slukeevne pluss minstevannføring, så betyr det at de 150 dagene vil ikke kraftverket være i drift grunnet lav vannføring, og at alt tilgjengelig tilsig vil gå i elven som før utbygging.

fnf Hordaland skriver "Totalt sett verkar det lite fordelmessig å forringe landskapselementet Koldalsfossen som innbyggjarane i kommunen kan betrakte frå fylkesveg 48 ved kommunesenteret Eikelandsosen, då den potensielle vinsten i produksjon avgrensar seg til beskjedne 5 GWh". Søker er enig i at ved ethvert prosjekt må ulempene veies opp mot fordelene, i dette tilfellet produksjonen og til en viss grad følelsen av å utnytte fossen industrielt slik tidligere slekter også gjorde. Søker mener allikevel at i dette tilfellet er fordelene større enn ulempene.

Når det gjelder størrelsen på minstevannføringen og grunnen til at Rådgivende Biologer AS ikke har vurdert slipp av høyere minstevannføring, så er formuleringen i søknaden godkjent av RB.

Elise Pollen Eikeland etterlyser tiltak for å gjøre området mer tilgjengelig også på sørsiden av elven. Dette er søker positiv til. Hun skriver også at søknaden ikke tar inn over seg det landemerket og landskapselement fossen er. Søker har på ingen måte prøvd å nedvurdere fossens betydning som landskapselement. Den mest dominerende ulempen ved utbyggingen, når det gjeld akkurat fossen, er den estetiske forandringen ved mindre vannføring. Vil allikevel vise til at i flomperioder vil slukeevnen til det planlagte kraftverket være liten i forhold til totalvannføringen slik at fossen i flom vil langt på vei se ut som før en eventuell utbygging. Hun etterlyser også flere bilder som viser de forskjellige vannføringene i elven. Med svært mange års vannmåling i elven, vil man på ethvert bilde med kjent dato kunne si med stor grad av sikkerhet vannmengden. Søker er derfor positiv til en eventuell innsamling av tidligere fotografier med kjent dato for å fastslå vannføring på disse.

Ingunn Nedreberg skriver at fossen er det fineste varemerket man har i Eikelandsosen. Det tar søker til etterretning. Det er allikevel verd å merke seg at det er tidligere utnyttelse av fossen som har

bidratt til Eikelandssosens vekst, og at søker ønsker å videreføre den industrielle bruken av fossen. Det kan heller ikke være slik at lokale interesser ikke kan utnytte naturgitte ressurser, fordi turister og andre besøkende, som tross alt er her en kort tid om gangen, ikke ønsker det.

Franc Andersen, høringssvar nummer 1.

Man tar til etterretning at det er strid om rettighetene i forbindelse med Gnr.23 Bnr. 2 & 3. Her er det nærliggende å be om en rettslig avklaring.

Franc Andersen, høringssvar nummer 2.

Det blir hevdet at man frykter gjengroing av fosseleiet. Vannmålinger i elven viser maksflom på 54 m³/s, med mer hyppige flommer på rundt 20 m³/s. Etter vår mening vil disse hyppige flommene ta med seg eventuell gjengroing i fosseløpet. Dette vil skje så ofte at denne renvaskingen ikke vil føre til problemer for småbåtforeningen utover de som har vært tidligere.

Franc Andersen, høringssvar nummer 3.

Installasjonen vil plasseres på eller noe under dagens elvebunn. Øverste høyde på installasjon i elveløp (overløp) vil være i nivå med dagens laveste vannstand. Overløp vil utgjøre hele elvebredden, slik at ved høy vannføring vil nivå oppstrøms inntak være nær identisk med dagens flomnivå.

Franc Andersen, høringssvar nummer 4.

Det vises til AS Bolaks sin rørledning fra Koldalselva og til Lammaneset. Vannkvaliteten i Koldalselva ble ikke godkjent av mattilsynet for bruk i næringsmiddelproduksjon. AS Bolaks ble derfor tilknyttet kommunalt vassverk i 2008 og har ikke benyttet seg av overføringsmuligheten fra Koldalsfossen siden den gang.

Det er også riktig at inntaket til denne rørledningen ligger nedenfor det planlagte inntaket. Et alternativ kan være å flytte denne rørledningen ned til planlagt stasjon og koble den til planlagt vannvei i stasjonsbygningen. Dermed er minstevannføringen ivaretatt, samtidig som AS Bolaks har beholdt en reservemulighet for vanntilførsel til Lammaneset.

Norges Miljøvernforbund (NMF) sin høringsuttalelse har en del injurierende uttalelser som vi i denne omgang velger å la stå for forbundets regning.

På vegne av søkerne



Bjørg Mette Holmefjord Antonsen

Vedlegg: Faktaark som vart sendt NVE 4.6.2014 før høringsuttalelsane forelåg.

LITT FAKTA OM PLANANE RUNDT KRAFTPRODUKSJON OG KOLDALSFOSSEN

- Med eit fall på 37 meter, er det planlagt å installere ein Francis turbin med installert effekt på 1,4 MW, noko som vil gje ein årsproduksjon på omlag 4,09 GWh.
- Lengda på vassvegen vil verta om lag 330 meter, og er planlagd i borehol i fjell, eventuelt med fôringsrør dei fyrste 300 metrane frå inntaket på kote 37 ned til kote 25. Vidare skal siste del av traseen gå i duktile støypejernsrør. Rørgata vert kring 30 meter lang og skal liggja delvis i dagen på prefabrikkerte supportkrybber i fjell. Ein skal etter planane nytta 1500 mm rør. Heile traseen, borehol og rørgate, er tenkt å gå på nordsida av Koldalselva. Det er lagt vekt på å gjera minst mogeleg inngrep i naturen.
- Vegetasjonen i influensområdet er prega av ei blanding av blåbærskog, gråor-heggeskog, rik edellauvskog samt sumpkratt- og sumpvegetasjon. Terrenget har ei jamn slak helling frå inntaksområdet til kring kote 25 kor fossen startar, her er det bratt og berg i dagen.
- Det er ikkje gjort funn av verdifulle naturtypar, forutan ei fossesprøytsone mellom kote 0-25. Den er stor, men artsfattig, og derfor ikkje vurdert å ha stor verdi. Det er berre registrert vanlege artar for natur- og vegetasjonstypene i forbindelse med kartlegginga av biologisk mangfald.
- Det er gjort funn av raudlistearten, Ål oppstraums inntaket, nærare bestemt i Vengsvatnet, som ligg ovanfor Skjelbreidvatnet (1989, Norsk Institutt for Naturforskning). Det er påvist flommose ein stad langs elvestrengen. Ask er registrert langs elva, samt antek ein at det kan vera førekomst av strandsnipe og fossefall langs elva.
- Den biologiske mangfald rapporten konkluderer med at tiltaket samla sett vil ha liten negativ konsekvens ved bruk av dei føreslåtte avbøtande tiltaka. Desse tiltaka omfattar Coanda rist, minstevassføring lik alminnelig lågvassføring, samt at minstevassføringa føres mot området med Flommose.
- Ein ynskjer å gjera området betre tilgjengelig, samt rydda og montera informasjonstavler som viser omfanget av tidlegare næringsverksemd i området.
- Tiltaksområdet ligg utanfor INON-område, og råkar ikkje jordbruks- eller skogdriftsinteresser, nemneverdig beitemark eller turstiar. Det er vorte nemnt at jettegrytene nyttast av enkelte i badesesongen. Her vil vassføringa verta mindre, men resultatet kan verta betre badetemperatur.
- Tiltaket tek sikte på å nytta ressursane i vassdraget slik det har vorte gjort i mange år tidlegare, til å produsere rein og fornybar energi. I tillegg har ein eit ynskje om å auka kunnskapsnivået, og ikkje minst gjera området tilgjengeleg for folk til å sjå og læra om historia til Koldalsfossen og aktiviteten kring. Ein ser det som viktig for lokalsamfunnet si kulturarv og historie, og ynskjer difor å gje bygga og restane som er i området ei meir verdig innramming enn slik det står i dag. Eit ryddig og tilgjengeleg område vil vere med på å løfta verdien av ruinane og restane som står der i dag, og med informasjonstavler med bileter vil heilheten verta løfta betrakteleg.
- Tiltaket ligg i eit område med betydeleg vasskraftutbygging. Ein vil tru at ein del av innbyggjarane helst ikkje vil at Koldalsfossen kraftverk skal realiserast. Samtidig har fossen vorte brukt til næringsverksemd i lange tider.

- Andre avbøtande tiltak vil i hovudsak vera slepp av minstevassføring tilsvarande ei alminneleg lågvassføring.
- Ein vil setja opp hekkekassar i tilknytning til vassdraget for mogeleg førekomst av fossefall og strandsnipe.

Det at mange trur / meiner at ved ein utbygging av Koldalsfossen til kraftproduksjon, vil gjera at fossen bli «tørrlagt», så stemmer ikkje det. Om fossen ein dag er utan vatn, så er det på grunn av kraftutbygginga som allereie er gjort av SKL og utbygginga av Botnavatnet.

Koldalsfossen Kraftverk vil måtta forhalda seg til minstevassføringa, og det vil ha som konsekvens at dersom massmengda er mindre, så vil stasjonen stå i ro. Det vil sei at visuelt blir det ikkje denne kraftutbygginga som får noko å sei.

Oppsummert:

- Det blir laga rein fornybar energi.
- Minimalt inngrep i naturen, og visuelt vil sentrumsområdet bli betre.
- Området vil bli lettare tilgjengelig for folk.
- Om Koldalsfossen ein dag er heilt «stille», så er det på grunn av utbygging av Botnavatnet, som allereie er utført og ikkje på grunn av ein utbygging av Koldalsfossen.

Den fullstendige søknaden kan lastas ned på NVE sine sider.

04.06.2014

Iniativtakarar bak Koldalsfossen Kraftverk SUS